

4. Мілінтєєва О. Є. Основні напрямки архітектурно-планувальної організації рекреаційних зон приберегових територій : зб. наук. пр. ДонНАБА. Краматорськ, 2020.

УДК 711.4

РОЛЬ ПРИБЕРЕЖНИХ ТЕРИТОРІЙ В ЗАГАЛЬНОМІСЬКОМУ РЕКРЕАЦІЙНОМУ КАРКАСІ МІСТА

Автор – Завацький Олександр¹, студ гр. АРХ-21-3мн
Науковий керівник – кандидат архітектури, доц. кафедри архітектурного проектування та містобудування Самойленко Євгенія²

¹zavatsky.alexandr@gmail.com, ²JSamoilik@gmail.com

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Мета. Метою роботи є виявлення значимості прибережних територій у загальноміському рекреаційному каркасі міста, оцінка його ролі і потенціалу.

Методика. Для дослідження використовувалися графоаналітичні методи, а також вивчення і аналіз іноземних і вітчизняних прикладів рекреаційних каркасів з прибережними територіями, їх варіанти організації в залежності від ролі в загальній структурі.

Результат. За результатами дослідження було виокремлено роль прибережних територій, вплив їх організації на всю структуру рекреаційного каркасу і всієї структури міста взагалі.

Наукова новизна. Результат дослідження підтверджує значимість прибережних територій для міської структури і рекреаційного каркасу зокрема. Що дозволяє оцінити потенціал і важливість організації цих територій.

Практична значимість. Результати дослідження можна використовувати при плануванні, забудові, реконструкції, реновації, ревіталізації і інших операціях з рекреаційним каркасом міста і прибережними територіями зокрема для збільшення ефективності використання цих територій, налагодження балансу міської структури, екологічної і соціальної рівноваги.

Актуальність теми. З економічним розвитком, появою соціальних інститутів, здорового суспільства і відповідального бізнесу в містах все більше постає проблема використання і організації територій. Попит на підвищення якості життя, вимагає від міст збільшення ефективності територій міста. Для цього потрібна чітка стратегія розвитку його рекреаційного каркасу, значимою частиною якого є прибережні території.

Також з кожним роком все важливіше постає питання екологічності, що також повинно відігравати важливу роль в організації територій. Зміни клімату впливають на біорізноманіття всього міста, включно з прибережними територіями. Не останню роль в цих змінах займають промисловість та інфраструктура розташовані на цих територіях або поруч. А через застаріле обладнання і недотримання сучасних норм, ця проблема погіршується. Саме для цього потрібне усвідомлення ролі рекреаційного каркасу в загальноміській структурі.

Проблематика. З початком активного розвитку міст зростала проблема з організацією рекреаційного каркасу міста та ефективності використання прибережних територій. За радянських часів, у плановій економіці проектувальники переслідували певні інтереси, які не завжди корелювали зі справжніми інтересами містян, а відсутність ринкового фактору не дозволяла вирівнювати баланс використання територій міста. Ситуацію поглибили економічний і соціальний перехід суспільства, економічна криза і відсутність соціальних інститутів і повальне недотримання норм і законів після відновлення незалежності України.

Сукупність вищесказаних факторів підводить до потреби у вирішенні цих проблем, відновлення здорової міської структури і забезпечення відповідності концепції сталого розвитку в подальшому.

Шляхом вирішення цих проблем постає реорганізація і реновація існуючого стану територій і відповідальне проектування і використання їх у майбутньому. Для цього потрібне якісне планування рекреаційного каркасу з усвідомленням важливої ролі прибережних територій, які можуть слугувати його центральною частиною і стати точкою розвитку всієї структури.

Основна частина. Рекреаційний каркас – система лінійно пов'язаних рекреаційних просторів, уособлює собою мережу культурних, спортивних і оздоровчих закладів поєднаних зеленими просторами. Створюється на базі існуючих зелених насаджень та історично сформованих дозвіллевих комплексів.

Важливу роль в формуванні каркасу відіграють прибережні території, які мають великий рекреаційний потенціал і природньо стають центром тяжіння для дозвілля мешканців і туристичними магнітами. Гармонійне використання цих територій дає змогу з'єднати навколо себе всю міську рекреаційну структуру, що дає поштовх до подальшого покращення рівня життя містян.

У розвитку міст можна виділити наступні тенденції: створення системи рекреаційних зон уздовж берегової смуги; створення мережі міських парків різних за тематикою; включення в структуру просторового каркасу; в місцях перетину урбаністичного і природного каркасу формування суспільнорекреаційних центрів, дозвіллевих комплексів,

паркових ансамблів; реабілітація і благоустрій території промислових районів, винесення промислових підприємств, розташованих серед житлової забудови в промислові райони; оптимізація руху транспорту і раціональне розміщення об'єктів зберігання і обслуговування транспорту; розробка і організація водоохоронних зон і прибережних захисних смуг [1].

Проаналізувавши в дослідженні міські структури, їх можна поділити на декілька груп: одностороння, двостороння, острівна та комбінована. І виділити 3 варіанту підходу до вирішення конфліктів організації цих територій: багатфункціональний, ландшафтно-гідрологічний, ландшафтно-екологічний.

Останні тенденції свідчать, що зростання ціни площі біля прибережних територій і політичний тиск містян на владу вимушують ревіталізувати чи виносити промислові підприємства за межу міста і збільшувати їх екологічну безпечність. Це збільшує можливості організації прибережних територій міста на користь рекреаційних зон. Це додатково підсилює весь рекреаційний каркас, що покращує рівень життя містян.

Яскравим прикладом такої трансформації можна назвати район HAFENCITY в Гамбурзі, де в центрі міста прибрали величезний вантажний порт і наразі перебудовують його на багатфункціональний район з університетами, набережними, філармоніями і іншими більш привабливими для містян функціями. Також було враховано рекреаційний потенціал прибережних територій району з багатьма каналами і бухтами, що стало місцевим магнітом для туристів і містян.

Висновки. Отримані результати дослідження дозволяють стверджувати, що прибережні території відіграють здебільшого головну роль в структурі рекреаційного каркасу і мають великий вплив на організацію його інших частин. Можуть ставати точкою розвитку, центром тяжіння всієї структури, що значно підвищує її якість і значимість у загальноміському каркасі. Це дозволяє гармонізувати міський баланс за екологічними, соціальними і рекреаційними факторами, що значно підвищує рівень життя містян.

Список використаних джерел

1. Самойленко Є. В. принципи та прийоми реабілітації прирічкових міських територій (на прикладі м. Дніпро). Дніпро, 2021.
2. Вадімов В. М. Методологічні основи еколога-містобудівного освоєння прирічкових урбанізованих територій (в умовах України) : дис. докт. арх-ри за спец. 18.00.01. – Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури. Київ, 2003.
3. Marshall R. Contemporary urban space-making at the water's edge. Waterfronts in Post-industrial Cities. Edited by Richard Marshall. London : Published in the Taylor & Francis e'Library, 2004.